

Sygn. akt V **U 116/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku w S. Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Ewa Sławińska- Klamann**

Protokolant: st.sekr.sądowy Joanna Adamczyk-Podolska

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2013r. w Słupsku

na rozprawie sprawy

z odwołania S. P.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 7 stycznia 2013 r. znak (...)

w sprawie S. P.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu S. P. prawo do emerytury począwszy od 01 stycznia 2013 r., nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony S. P. wniósł odwołanie od decyzji z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 07.01.2013 roku, znak: (...) domagając się jej zmiany, poprzez przyznanie prawa do emerytury.

W uzasadnieniu domagał się zaliczenia okresu zatrudnienia od 01.03.1975 r. do 24.04.1979 r. w Spółdzielni Pracy (...) w B. oraz od 02.01.1996 r. do 31.07.1997 r. w Przedsiębiorstwie Produkcyjno Handlowo-Usługowym „Wytwórnia (...) S.C. w B. do okresu pracy w warunkach szczególnych.

Pozwany organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania podnosząc, że nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu:

-od 01.03.1975 r. do 25.04.1979 r. z tytułu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w B. jako zatrudnienia w szczególnych warunkach, ponieważ w świadectwie pracy z dnia 29.04.1983 r. wskazano stanowisko ślusarza, a w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 14.11.2000 r. widnieje stanowisko ślusarza-spawacza;

-od 01.06.1983 r. do 31.12.1995 r. jako pracy w warunkach szczególnych z tytułu zatrudnienia w Gminnej Spółdzielni (...) B. z siedzibą w T., ponieważ ubezpieczony na tę okoliczność nie przedłożył wymaganego świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony S. P., urodzony (...), złożył w dniu 10.12.2012 roku wniosek o emeryturę.

Wraz z wnioskiem przedłożył zaświadczenia i świadectwa pracy, którymi udokumentował niekwestionowany przez organ rentowy staż ubezpieczeniowy wynoszący 25 lat okresów składkowych, nieskładkowych oraz uzupełniających, w tym 13 lat, 8 miesięcy i 27 dni pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony nie należy do OFE, w chwili składania wniosku o przyznanie prawa do emerytury pozostawał w stosunku pracy.

Organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 01.03.1975 r. do 25.04.1979 r. z tytułu zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w B. jako zatrudnienia w szczególnych warunkach, ponieważ w świadectwie pracy z dnia 29.04.1983 r. wskazano stanowisko ślusarza, a w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 14.11.2000 r. widnieje stanowisko ślusarza-spawacza oraz od 01.06.1983 r. do 31.12.1995 r. jako pracy w warunkach szczególnych z tytułu zatrudnienia w Gminnej Spółdzielni (...) B. z siedzibą w T., ponieważ ubezpieczony na tę okoliczność nie przedłożył wymaganego świadectwa pracy w warunkach szczególnych odnoszącego się do resortowych wykazów stanowisk pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony domagał się zaliczenie do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 01.03.1975 r. do 24.04.1979 r. w Spółdzielni Pracy (...) w B. oraz od 02.01.1996 r. do 31.07.1997 r. w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowo-Usługowym „Wytwórnia (...) S.C. w B..

Zaskarżoną decyzją z dnia 07.01.2013 roku organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury.

dowód: **akta emerytalne:** wniosek k. 1 – 3, kwestionariusz k. 4, karta przebiegu zatrudnienia na dzień 01.01.1999r. k. 44, zaskarżona decyzja k. 43-43 v.

Ubezpieczony S. P. w okresie od 02.11.1970 r. do 24.04.1979 r. zatrudniony był w Spółdzielni Pracy (...) w B.. W trakcie zatrudnienia odbył w okresie od 15.11.1974 do 28.02.1975 r. podstawowy kurs spawania elektrycznego i od 1.03.1975 roku ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace spawalnicze. Jego praca polegała na spawaniu włązów okrętowych oraz przygotowywaniu materiałów do spawania. Powyższą okoliczność potwierdzili świadkowie S. B., który był bezpośrednim przełożonym ubezpieczonego oraz świadek J. K., który był także spawaczem.

W kolejnym spornym okresie zatrudnienia, którego domagał się zaliczenia S. P. do pracy w warunkach szczególnych był okres pracy od 02.01.1996 r. do 31.07.1997 r. w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowo-Usługowym „Wytwórnia (...) S.C. w B. w charakterze magazyniera w T.. Ubezpieczony pracował w GS (...) na stanowisku magazyniera pasz, ponieważ magazyn został oddany w dzierżawę został oddelegowany do pracy w Wytwórni (...) na okres od 1.01.1996 roku do 31.07.1997 roku. Następnie od 1.08.1997 roku do 31.03.2000 roku pracował w PPHU Wytwórnia (...) ‘ (...). Pracował w magazynie paszowym w A., była tam magazynowana głównie pasza, ale też sól, dodatki paszowe. Firma ta dzierżawiła obiekty od Gminnej Spółdzielni. Praca jego polegała na przyjmowaniu oraz rozładowywaniu towarów pylistych. Ubezpieczony otrzymywał dodatek z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Pracował stale i w pełnym okresie czasu podczas oddelegowania. Otrzymał świadectwo pracy w warunkach szczególnych z GS-u, ale nie otrzymał za okres oddelegowania. Przez cały okres zatrudnienia w magazynie pasz ubezpieczony świadczył ten sam rodzaj pracy, jedynie na wskutek zmiany właściciela zmieniali się pracodawcy. Praca była świadczona w tym samym magazynie i polegała na tych samych czynnościach jakie ubezpieczony wykonywał będąc zatrudniony w magazynie pasz GS-u.

dowód: **akta sprawy:** wyjaśnienia ubezpieczonego – k. 33-33 v. w zw. z k. 35 (00:02:08-00:13:08), zeznania świadków S. B. – k. 33 v. -34 w zw. k. 35 (00:17:27-00:25:25), zeznania świadka W. G. – k. 34 w zw. z k. 35 (00:25:26-00:30:20), zeznania świadka J. K. – k. 34 w zw. z k. 35 (00:30:21-00:33:22), zeznania świadka W. S. – k. 34 w zw. z k. 35 (00:33:23-00:44:20), zeznania ubezpieczonego – k. 34-34 v. w zw. z k. 35 (00:45:38-00:49:24),

książeczka spawacza – k. 31-32, **akta emerytalne:** świadectwo pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze- k. 8, **akta osobowe ubezpieczonego – koperta k. 12 akt sprawy** – umowa z dnia 02.01.1996 r. świadectwo prac z dnia 31.07.1997 r., świadectwo prac w szczególnych warunkach z dnia 31.07.1997 r.

Ubezpieczony według stanu na dzień 1 stycznia 1999 roku po doliczeniu bezspornego okresu pracy uwzględnionego przez organ rentowy wymiarze 13 lat 8 miesięcy i 27 dni posiada ponad 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Łączny staż pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach wynosi 19 lat 5 miesięcy i 18 dni.

dowód: j/w

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego S. P. zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) oraz przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 , poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 25 lat w przypadku mężczyzny (art. 27 pkt 2). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzny jest to 60 lat. Wymagany okres zatrudnienia w warunkach szczególnych przewidziany w przepisach dotychczasowych, o którym mowa w art. 184 ust. 1, to okres 15 lat, o czym stanowi § 4 ust. 3 powołanego rozporządzenia.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że ubezpieczony S. P. na dzień złożenia wniosku miał ukończone 60 lat – ukończył je w dniu 14.11.2012 r., nie jest członkiem OFE, posiada wymagany ponad 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 01.01.1999 roku. Ubezpieczony do dnia wydania wyroku zatrudniony jest w Urzędzie Gminy T..

Oznacza to, iż jedyną przesłanką jaką musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie była praca w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat według stanu na dzień 01.01.1999r.

Zgodnie § 22 ust 1 rozporządzenia ministra pracy i polityki społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. nr 237 poz.1312) środkiem dowodowym stwierdzającym

okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

1) legitymacja ubezpieczeniowa;

2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Z kolei ust 2 tego przepisu stanowi, że jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres.

Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia.

Zważyć przy tym należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno – rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 kpc w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 kpc, sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2007 r. I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A w Działach od I do XIV wymienia rodzaje prac, które są pracą w warunkach szczególnych.

Ponadto należy dodać, iż w myśl § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W załączniku A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, uznano za pracę w szczególnych warunkach prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym (Dział XIV pkt 12). Natomiast wykazie A dziale IV poz. 13 rozporządzenia oraz wykazie A dziale IV poz. 40 pkt 13 wykazu stanowiącego załącznik do uchwały Zarządu Głównego CZSR z dnia 26.07.1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w

zakładach pracy w Spółdzielczości Rolniczej wymieniona jest praca magazyniera artykułów masowych (pasze, opał, nawozy, materiały budowlane).

Jak już wyżej wskazano, o zaliczeniu pracy do okresu pracy w warunkach szczególnych, decyduje nie rodzaj zajmowanego przez ubezpieczonego stanowiska, a praca jaką faktycznie wykonywał. Powyższe zostało również potwierdzone w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego.

W ocenie Sądu praca ubezpieczonego w całym spornym okresie zatrudnienia, którego doliczenia domagał się ubezpieczony w odwołaniu, jest pracą w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu praca ubezpieczonego na stanowisku spawacza oraz magazyniera artykułów masowych (pasze, opał, nawozy, materiały budowlane) była pracą w warunkach szczególnych.

Fakt ten potwierdzili świadkowie S. B. oraz świadek J. K., którzy pracowali razem z ubezpieczonym w Spółdzielni Pracy (...) w B. oraz świadkowie W. G. i W. S., którzy byli pracodawcami ubezpieczonego podczas jego oddelegowania z GS-u do A..

Zeznania świadków Sąd uznał za wiarygodne albowiem były one stanowcze, logiczne, zgodne i wzajemnie się uzupełniały. Odnosi się to zarówno do rodzaju i okresu zajmowanego przez ubezpieczonego stanowiska, jak i rodzaju wykonywanych czynności. Świadczeniowcy byli osobami, które miały bezpośredni kontakt z ubezpieczonym w trakcie świadczenia przez niego pracy w przedmiotowym zakładzie pracy, zorientowane zatem były w materii będącej przedmiotem ich zeznań.

W ocenie Sądu zeznania świadków w pełni potwierdzają sporny okres zatrudnienia S. P. w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd ustalił, że ubezpieczony w spornym okresie wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku spawacza w Spółdzielni Pracy (...) w B. oraz magazyniera w magazynie paszowym w T. podczas oddelegowania go z GS-u do A..

W okolicznościach niniejszej sprawy oczywiste jest to, że również pracodawca ubezpieczonego Spółdzielnia Pracy (...) w B. za sporny okres zatrudnienia pracę jego postrzegała jako pracę w warunkach szczególnych, zaś uchybienia formalne pracodawcy przy wystawianiu świadectwa pracy w warunkach szczególnych nie mogą skutkować pozbawieniem ubezpieczonego prawa do należnych mu świadczeń. Świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych zostało wystawione ubezpieczonemu 14.11.2000 r., a zatem nie na potrzeby niniejszego procesu.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż praca ubezpieczonego spornym okresie zatrudnienia była pracą w warunkach szczególnych i przekraczała wymagane 15 lat na dzień 01.01.1999 r.

Nie budzi wątpliwości Sądu, że już okres pracy w Spółdzielni Pracy (...) w B. był wystarczający, po doliczeniu okresu pracy uznanego przez organ rentowy za bezsporny tj. 13 lat 8 miesięcy i 27 dni, do przyznania S. P. prawa do emerytury w obniżonym wieku. Postępowanie dowodowe potwierdziło, że również kolejny sporny okres pracy od 02.01.1996 r. do 31.07.1997 r. na stanowisku magazyniera w magazynie paszowym był okresem pracy w warunkach szczególnych. Łączny okres pracy w warunkach szczególnych wynosi u ubezpieczonego 19 lat 5 miesięcy i 18 dni.

Niewątpliwie ubezpieczony do dnia wydania wyroku nie rozwiązał stosunku, jednakże z dniem 1 stycznia 2013 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 6 czerwca 2012 r., poz. 637), które zniosły wymogu rozwiązania stosunku pracy przy ubieganiu się o emeryturę z art. 184 ustawy emerytalnej.

W tym stanie rzeczy z przytoczonych motywów Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu S. P. prawo do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 01 stycznia 2013 r. o czym orzekł jak w sentencji wyroku .

Ustalenie, czy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w spornych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych, wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Sąd. Z tych przyczyn nie można przypisać organowi rentowemu odpowiedzialności za nieprzyznanie świadczenia emerytalnego. Mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do świadczenia.